

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU**  
**FILOZOFSKI FAKULTET**  
**ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE**  
**ZNANOSTI**

Ak. godina 2015./2016.

Dijana Kolaković

**Zavičajna zbirka Narodne knjižnice i čitaonice Buzet – građa za  
retrospektivno popunjavanje fonda**

Diplomski rad

Mentorica : prof. dr. sc. Ana Barbarić

Zagreb, 2016.

## Sadržaj

1. Uvod .....	3
2. Narodne knjižnice .....	5
2.1. IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga.....	6
2.1.1. Uloga i svrha narodne knjižnice.....	6
2.1.2. Službe i usluge za korisnike .....	7
2.2. Istarske narodne knjižnice .....	7
2.3. Narodna knjižnica i čitaonica Buzet.....	8
2.3.1. Povijest .....	8
2.3.2. Narodna knjižnica i čitaonica Buzet danas .....	11
3. Zavičajna zbirka .....	14
3.1. Zavičajne zbirke u Hrvatskoj.....	15
3.2. Piquentina .....	16
4. Građa za retrospektivno popunjavanje fonda zavičajne zbirke Piquentina.....	17
4.1. Monografije .....	18
4.1.1. Sadržajno vezane uz Buzet i Bužeštinu.....	18
4.1.2. Vezane uz Bužeštinu s obzirom na izdavanje .....	22
4.2. Neobjavljeni rukopisi tematski vezani za Bužeštinu, pohranjeni u privatnim arhivima i knjižnicama.....	23
4.3. Serijske publikacije .....	23
4.4. Djela znamenitih Bužećana .....	25
4.5. Muzikalije .....	26
4.6. Zemljovidi .....	26
4.7. Polupublikacije .....	26
4.7.1. Katalozi .....	26
4.7.2. Vodiči .....	27
5. Zaključak.....	28
6. Literatura.....	29

## 1. Uvod

Knjižnica je pokazatelj kulturne zrelosti jedne sredine, najbolje ogledalo društva.<sup>1</sup>

Iako su prve knjižnice nastale iz društvene potrebe da se pohrane i sačuvaju spisi, razvojem društva, razvijaju se i razdvajaju arhivi i knjižnice. Širenjem ideja prosvjetiteljstva, u 18. stoljeću knjižnice, koje su dotad bile ograničene na određen krug ljudi, povećavaju broj korisnika. 20. stoljeće obilježeno je novim ciljem za knjižničarstvo – snažnije posredovanje u prenošenju zabilježenog ljudskog znanja i iskustva te se vezano uz to javljaju načela otvorenosti fondova i dostupnosti publikacija.<sup>2</sup>

Tako knjižnica postaje „kulturna i informacijska ustanova koja, slijedeći općeprihvaćene ciljeve društva i načela stručnog rada, odabire, nabavlja, obrađuje, u fizičkome i obavijesnom smislu sređuje te čuva i daje na korištenje knjižničnu građu, a preko organiziranih službi pruža raznolike usluge aktivnim i potencijalnim korisnicima“.<sup>3</sup>

Zakonom o knjižnicama, a posebice donošenjem "Standarda za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj" određuje se da svaka narodna knjižnica mora voditi zavičajnu zbirku „te stoga istražuje, skuplja, obrađuje, pohranjuje i daje na korištenje knjižničnu građu o topografiji, povijesnom, gospodarskom i kulturnom razvitku područja na kojemu djeluje, a izrađuje i zavičajnu bibliografiju i središnji katalog.“<sup>4</sup>

U novije vrijeme sve je veći interes za proučavanjem prošlosti Buzeta i Bužeštine. Osim znanstvenika, i mnogi se drugi ljudi sve više okreću tradicionalnim vrijednostima, tražeći povijesne i kulturne korijene. Zavičajna zbirka sadrži autentičnu građu za istraživanje razvoja materijalne i duhovne kulture nekog kraja, odnosno njegova stanovništva. Funkcija zavičajne zbirke je omogućavanje i poticanje informiranja i proučavanja nekog lokaliteta kroz različite aspekte istraživanja kulturne, političke, socijalne, ekonomske, demografske, etnografske, povijesne i razne druge odrednice nekog kraja.

Narodna knjižnica Buzet godinama je upozoravala na neadekvatan prostor Knjižnice: zbog nedostatka prostora (obuhvaća tri prostorije na ukupno 100m<sup>2</sup>), dolazi do velikih problema smještaja građe i nabavke dodatne opreme za smještaj knjiga.

---

<sup>1</sup> Stipanov, J. Knjižnice i društvo. Zagreb: Školska knjiga, 2010., str. 15.

<sup>2</sup> Tadić, K. Rad u knjižnici. Opatija: Naklada Benja, 1994., str. 11.

<sup>3</sup> Ibid, str. 14.

<sup>4</sup> Narodne novine // URL <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/270810.html> (01.8.2016. , 18:40).

Ove će se godine krenuti u realizaciju projekta obnove i proširenja knjižnice. Dobivanjem dodatnog prostora, Narodna knjižnica Buzet može započeti retrospektivno popunjavati svoj fond i time proširiti zavičajnu zbirku.

U sklopu ovog diplomskog rada, izvršit ću pretraživanja unutar samoga fundusa kako bi ustanovila što nedostaje. Sljedeći je korak pretraživanje svih dostupnih izvora informacija: novinske obavijesti, bibliografije, kataloge hrvatskih i drugih većih inozemnih knjižnica, kataloge izdavačkih kuća, itd.

## 2. Narodne knjižnice

Narodne knjižnice prisutne svugdje u svijetu, a javljaju se u raznim kulturama i na različitim razvojnim stupnjevima. Usprkos različitim okolnostima u kojima djeluju te razlikama u njihovim službama i načinima pružanja usluga, njihova zajednička obilježja IFLA definira: „Narodna knjižnica je organizacija koju osniva, podržava i financira određena zajednica putem lokalne, regionalne ili nacionalne vlasti (...). Ona osigurava pristup znanju, informacijama i djelima mašte pomoću niza izvora i službi, a na raspolaganju je svim članovima zajednice bez obzira na njihovu rasu, nacionalnost, dob, spol, religiju, jezik, invaliditet, ekonomski i radni status te obrazovanje.“<sup>5</sup>

Hrvatske narodne knjižnice imaju svoj začetak u osnivanju prvih čitaonica za vrijeme hrvatskog narodnog preporoda, sredinom 19. stoljeća, pozadina čega je buđenje nacionalne svijesti i potreba za nacionalnim identitetom.<sup>6</sup>

Njihovo se osnivanje i razvoj mogu zapravo podijeliti u tri faze. Prva faza bilo je osnivanje ilirskih čitaonica s knjižnicama, koja je prestala uvođenjem Bachova apsolutizma. Poslije ukinuća Bachova apsolutizma i ponovne uspostave ustavnog poretka i ustavnih sloboda nastaje druga faza i osnivanje narodnih, a potom hrvatskih čitaonica s knjižnicama, gdje je funkcija knjižnica bila naglašenija. Ova faza ne obuhvaća samo bansku Hrvatsku, već i Dalmaciju i Istru. No, potrebe društva zahtijevale su osnivanje pravih, istinski narodnih, pučkih javnih knjižnica, iza čijeg bi osnivanja, rada i funkcioniranja trebala stajati lokalna, gradska ili općinska vlast, koja bi ih trebala financirati i time učiniti javnima i svima dostupnima.<sup>7</sup> Razdoblje osnivanja javnih pučkih knjižnica prvih godina 20. stoljeća, kao treća faza osnivanja (javnih) narodnih knjižnica u Hrvatskoj novo je i zapravo konačno prijelazno razdoblje u njihovu osnivanju i razvoju. No taj je proces poslije desetak godina prekinut i zaustavljen Prvim svjetskim ratom, nakon kojega se cijela Hrvatska, osim Istre našla u novoj državnoj tvorevini, što je iz više razloga i na više načina usporilo osnivanje javnih, narodnih knjižnica.<sup>8</sup>

---

<sup>5</sup> Narodna knjižnica: IFLA – ine i UNESCO – ve smjernice za razvoj službi i usluga. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2003., str. 1.

<sup>6</sup> Slobodanac, J. Narodne knjižnice u Hrvatskoj – pravci razvoja. // Prvo savjetovanje za narodne knjižnice u RH : Hrvatske narodne knjižnice u svjetlu IFLA-inih smjernica, Split, 2.-3. Lipnja 2003. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2004. str. 52.

<sup>7</sup> Stipanov, J. Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj. Zagreb : Školska knjiga, 2015. str. 195.

<sup>8</sup> Ibid., 205.

Za Drugoga svjetskog rata u Hrvatskoj većina knjižnica zapravo nije radila ili je radila skraćeno, a u dijelu u kojem nije bilo većih ratnih operacija vladao je okupatorski režim. Završetkom rata nastaju brojne i korjenite promjene na gotovo svih područjima društveno-političkog života i djelovanja. Knjižnice s vremenom dobivaju odgovarajući društveni i pravni, zakonski okvir te redovitu sustavnu financijsku pomoć.<sup>9</sup>

U međunarodnim dokumentima današnja se knjižnica vidi kao mjesto doživotnog učenja, javnog pristupa mreži i mrežnim izvorima, kao društveno okupljalište svih slojeva stanovništva u zajednici te kao ustanova koja pomaže i potiče stvaranje aktivnog građanstva.<sup>10</sup>

Rad narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj temelji se na legislativi kao i međunarodnim dokumentima o narodnim knjižnicama, među kojima su i IFLA-ine smjernice.

## **2.1. IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga**

### **2.1.1. Uloga i svrha narodne knjižnice**

Narodna knjižnica ima važnu ulogu u kulturnom i umjetničkom razvoju zajednice te pomaganju pri oblikovanju i održavanju kulturnog identiteta zajednice. To može postići organiziranjem kulturnih programa te brigom da kulturni interesi budu zastupljeni u fondu knjižnice.<sup>11</sup>

Osiguravanjem raznolike obrazovne građe te slobodnim pristupom informacijama, narodna knjižnica može biti ekonomski i društveno korisna pojedincima i zajednici. Jednako tako, knjižnica pridonosi stvaranju i održavanju dobro obaviještenog i demokratskog društva te omogućava ljudima obogaćivanje i razvijanje osobnog života.<sup>12</sup>

Narodna knjižnica treba biti ključan čimbenik u lokalnoj zajednici u sakupljanju, čuvanju i promidžbi lokalne kulture. To može postići na razne načine poput održavanja zavičajne

---

<sup>9</sup> Ibid., str. 223.

<sup>10</sup> Horvat, A. Uključivanje u društvo : što može učiniti knjižnica. // 2. i 3. okrugli stol : Slobodan pristup informacijama : zbornik radova. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, str. 103.

<sup>11</sup> Narodna knjižnica: IFLA – ine i UNESCO – ve smjernice za razvoj službi i usluga. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2003., str. 6.

<sup>12</sup> Ibid., str. 7.

zbirke, izložbama, pričanjem priča, izdavanjem djela zanimljivih lokalnoj zajednici i razvijanjem interaktivnih programa o mjesnim temama.<sup>13</sup>

### **2.1.2. Službe i usluge za korisnike**

Narodne knjižnice pružaju niz usluga kojima zadovoljavaju potrebe svojih korisnika. Knjižnica treba osigurati pristup svojim službama i uslugama svima, uključujući i one koji imaju poteškoće u čitanju tiskane građe. Mora osigurati sljedeće usluge, koje moraju biti lako dostupne korisniku u različitim oblicima i na različitim nositeljima:

- posudba knjiga i druge građe
- korištenje knjiga i druge građe u prostoru knjižnice
- pružanje obavijesti u tiskanom i elektroničkom obliku
- informacijska služba i usluga rezervacije
- informacijske usluge o zajednici
- obrazovanje korisnika uključujući i podršku programima opismenjivanja
- organiziranje raznih programa i događanja.<sup>14</sup>

Ubrzani razvoj informacijskih tehnologija pruža veliku količinu informacija svima onima koji imaju pristup elektroničkim medijima. Pružanje informacija ključna je uloga narodne knjižnice iako se način prikupljanja, pristupanja i pružanja informacija drastično promijenili zadnjih godina.

Velika količina informacija dostupna putem Interneta različite je kvalitete i točnosti, stoga je ključna uloga knjižničara usmjeravati korisnike na točne informacijske izvore koji će zadovoljiti njihove zahtjeve.<sup>15</sup>

## **2.2. Istarske narodne knjižnice**

Sukladno Zakonu o knjižnicama (NN, 105/97, čl. 9) sve općine i gradovi u Republici Hrvatskoj, dužne su osnovati narodnu knjižnicu kao javnu ustanovu ili u suradnji s drugom

---

<sup>13</sup> Ibid., str. 8.

<sup>14</sup> Ibid., str. 21.

<sup>15</sup> Ibid., str. 26.

narodnom knjižnicom osigurati dostupnost knjižničnih usluga stanovnicima na svom području.

Tako, prema administrativnoj podijeljenosti Istarske županije, knjižnice imaju svi gradovi, devet gradova ima samostalne knjižnice ili u sastavu pučkih učilišta, dok jedan grad (Vodnjan) ima knjižnicu koja je ogranak Gradske knjižnice i čitaonice Pula. Gradska knjižnica i čitaonica Pula broji pet ogranaka (Knjižnica Veruda, Dječja knjižnica, Čitaonica Kluba umirovljenika Pula, Knjižnica Vodnjan i Knjižnica Žminj)<sup>16</sup>, dok je rovinjska knjižnica nedavno otvorila knjižnični stacionar u Rovinjskom Selu.<sup>17</sup>

Najveći fond ima Gradska knjižnica i čitaonica u Puli koja je ujedno i Županijska matična knjižnica u Istarskoj županiji i Središnja knjižnica za talijansku nacionalnu manjinu u Republici Hrvatskoj.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2007. godini na području Istarske županije evidentirano je 109 knjižnica. Od toga je bilo 6 samostalnih knjižnica, 5 knjižnica u sastavu, a 98 knjižnica djelovalo je u sastavu ustanove ili poduzeća. U knjižnicama je bilo 175 zaposlenika, od toga je bilo 139 stručnog osoblja i 36 ostalih.

Knjižničari s područja Istarske županije okupljeni su u regionalnu udruhu Društvo bibliotekara Istre, koja djeluje od 1955. kao podružnica Hrvatskog knjižničarskog društva, a 1974. registrirana je kao udruga.<sup>18</sup>

## **2.3. Narodna knjižnica i čitaonica Buzet**

### **2.3.1. Povijest**

Narodna knjižnica Buzet osnovana je Odlukom Općine Buzet 1948. godine, ali njeni korijeni sežu u vrijeme narodnog preporoda. U to se vrijeme na Bužeštini, kao i drugdje u Istri otvaraju čitaonička društva kao središta gdje će se hrvatski puk okupljati i organizirati u pokret za obranu nacionalnoga identiteta.<sup>19</sup>

---

<sup>16</sup> Gradska knjižnica i čitaonica Pula. URL: <http://www.gkc-pula.hr/hr/o-knjiznici/zupanijska-maticna-sluzba/narodne-knjiznice/> (08. 08. 2016. , 10:00).

<sup>17</sup> Gradska knjižnica „Matija Vlačić Ilirik“ Rovinj. URL: <http://www.gk-rovinj.hr/HR/novosti/novost1.asp?idv=203> (08. 08. 2016. , 10:00).

<sup>18</sup> Društvo bibliotekara Istre. URL: <http://www.dbi.hr/prikaz-povijesnog-razvoja-knjiznica-na-podrucju-istarske-zupanije/> (08. 08. 2016., 11:00).

<sup>19</sup> Knjižnice Istarske županije : vodič. Pula : Društvo bibliotekara Istre. 2010., str. 27.



Od početka djelovanja 1888. godine (iako je službeno otvorena 6. srpnja 1890. godine<sup>20</sup>) Hrvatska je čitaonica u Buzetu postala mjesto za naobrazbu, informiranje i razmjenu ideja, mjesto za dogovor i donošenje političkih odluka, organizator kulturnih i zabavnih sadržaja te čvrsti branitelj jezičnog i kulturnog obilježja buzetskih Hrvata.<sup>21</sup>



Slika 1. Razglednica s motivom Narodnog doma<sup>22</sup>

U prvom Odboru buzetske čitaonice bili su istaknuti narodnjaci: dr. Mate Trinajstić (ujedno i prvi predsjednik), Matko Brajša Rašan, Antun Kalac, Fran Flego te Anton Flego.<sup>23</sup>

Izgradnjom Narodnog doma, 1907. godine, čitaonica seli pod novi krov, koji dijeli s mnogim hrvatskim ustanovama i udrugama : Općinsko poglavarstvo, Hrvatski sokol, Štedionica i posujilnica. 1910. godine u Domu je otvorena Pučka knjižnica koja je zajedno s Čitaonicom i Hrvatskim sokolom postala središte i glavni organizator kulturnog života (pjevački zbor,

<sup>20</sup> Pučko otvoreno učilište „Augustin Vivoda“ Buzet. URL:

[http://www.poubuzet.hr/knjiznica\\_naslovnica.php?id=o\\_knjiznici](http://www.poubuzet.hr/knjiznica_naslovnica.php?id=o_knjiznici) (10.08. 2016., 18:10).

<sup>21</sup> Pavletić M. Preporodna zbivanja na Bužeštini : ili što je prethodilo gradnji Narodnog doma // Narodni dom u Buzetu : 1907 – 1997. Buzet : Pučko otvoreno učilište „Augustin Vivoda“ Buzet. 1997., str. 29.

<sup>22</sup> Iz fundusa Zavičajnog muzeja Buzet.

<sup>23</sup> Pavletić M. Preporodna zbivanja na Bužeštini : ili što je prethodilo gradnji Narodnog doma // Narodni dom u Buzetu : 1907 – 1997. Buzet : Pučko otvoreno učilište „Augustin Vivoda“ Buzet. 1997., str. 30.

dramska družina, tamburaški orkestar, predavanja za seljake, opismenjivanje stanovništva, izleti, maškare, koncerti, tombole, igrokazi...) bužetskih Hrvata.<sup>24</sup>

Krajem Prvog svjetskog rata i dolaskom talijanske vojske, za Narodni dom i sve ustanove u njemu započinju teška vremena koja će potrajati i kulminirati 1921. godine kada fašističke vlasti zatvaraju sve hrvatske udruge i ustanove, a zabranjuju rad čitaonice i hrvatske knjižnice. Uskoro slijedi i spaljivanje knjiga i inventara ne samo Pučke knjižnice već i mnogih privatnih knjižnica na Buzeštini. Nakon drugog svjetskog rata Knjižnica se obnavlja i započinje s radom 1948. godine kao društveno – prosvjetna organizacija, a od 1958. kao samostalna prosvjetna ustanova. Od 1961. do danas djeluje u okviru Narodnog sveučilišta (danas Pučkog otvorenog učilišta). U tom razdoblju knjižnica je više puta mijenjala svoje sjedište, od 1948. do 1961. godine Knjižnica je smještena u prizemlju Narodnog doma na Fontani, a zatim seli u zgradu današnjeg Zavičajnog muzeja Buzeštine u starom gradu Buzetu. Godine 1965. ponovno se seli na Fontanu, u Ulicu II. istarske brigade br. 4/1, a samo tri godine kasnije vraća se u Stari grad, ovaj put u društvenu prostoriju za sastanke. Godine 1970. obnovljen je i dograđen Narodni dom kao središte kulturnih i zabavnih sadržaja te i Knjižnica dobiva svoje stalno sjedište u Domu, i to u prizemlju, gdje ostaje punih dvadeset godina.<sup>25</sup>

Knjižnični fond 1961. godine broji 2 460 svezaka, 1964. godine 3 655, 4 godine Knjižnica je imala 6 042 knjige, 1976. godine 6 846, a 1989. godine 7 995 knjiga.<sup>26</sup>

Od otvaranja 1948. godine pa do 1991. godine zaposleni knjižničar nije imao potrebnu stručnu spremu niti položen stručni ispit iz knjižničarstva. Iz tog razloga Knjižnica nije bila sređena prema pravilima struke. Šezdesetih godina pokušalo se srediti i voditi Knjižnicu prema onda važećim pravilima, ali se takav rad napustio i prije nego se uhodao zbog odlaska tadašnje djelatnice u mirovinu.<sup>27</sup>

Od 1990. godine počinju se ozbiljnije rješavati problemi bužetske knjižnice s obzirom na fond, prostor i osoblje. Od tada je fond znatno obogaćen i osuvremenjen, a prostor moderniziran. Godine 1993. otvara se studijski odjel s čitaonicom.<sup>28</sup>

---

<sup>24</sup> Ibid., str. 34.

<sup>25</sup> Kraljević S. Četiri desetljeća Narodnog sveučilišta u Buzetu. // Buzetski zbornik, knjiga 19 (1994), Buzet: IKD "Juraj Dobrila"...et al., 1994., str. 68.

<sup>26</sup> Ibid.

<sup>27</sup> Ibid., str. 69.

<sup>28</sup> Knjižnice Istarske županije : vodič. Pula : Društvo bibliotekara Istre. 2010., str. 28.



Slika 2. Studijski odjel i čitaonica

### 2.3.2. Narodna knjižnica i čitaonica Buzet danas

Narodna knjižnica i čitaonica Buzet djeluje u sastavu Pučkog otvorenog učilišta "Augustin Vivoda" Buzet. Zadužena je za obavljanje bibliotečno-informacijske djelatnosti.

Knjižnica je organizirana kao gradska knjižnica s čitaonicom i studijskim odjelom te kao takva obavlja svoju funkciju i zakonom propisanu djelatnost na području grada Buzeta i njegove šire okolice (općine Lanišće, Oprtalj, Motovun, Lupoglav, Cerovlje).

Korisnicima knjižnice, s plaćenom godišnjom članarinom, omogućeno je da koriste knjižničnu građu u slobodnom pristupu, knjige iz referentne zbirke, periodiku i dnevni tisak te drugu knjižničnu građu. Knjižnica svojim korisnicima omogućava i stručne savjete knjižničara-informatora, pretraživanje lokalne baze podataka, pretraživanje baza podataka drugih knjižnica u RH putem Interneta, usluge složenog pretraživanja, referalnu djelatnost, međuknjižničnu posudbu te različita predstavljanja knjižnične građe.

U knjižnicu je 2015. godine bilo učlanjeno 473 korisnika. Od ukupnog broja članova 252 čine djeca i mladi.<sup>29</sup>

Knjižnica nabavlja prvenstveno konvencionalnu građu: lektiru, beletristiku, stručnu, znanstvenu građu te periodiku, ali i neknjižnu građu : CD-e i DVD-e.

---

<sup>29</sup> Izvještaj o radu Pučkog otvorenog učilišta „Augustin Vivoda“ Buzet za 2015. godinu ( interni dokument).



Prema posljednjem izvještaju (za 2015.) stanje fonda je :

- knjige: 28.225 svezaka (od čega 700 slikovnica)
- zvučna građa: 68 jedinica
- vizualna građa: 143 jedinice
- elektronička građa: 31 jedinica
- igračke: 51 jedinica<sup>30</sup>

Sva građa je inventarizirana, katalogizirana i klasificirana prema pravilima struke i načelima Univerzalne decimalne klasifikacije te internog signaturnog reda knjižnice. Do srpnja 2012. godine podaci su uneseni u računalne programe za obradu knjiga "KNJIGA7" i cirkulaciju bibliotečne građe "CIBIGA7". Od srpnja 2012. godine knjižnica svoje poslovanje obavlja putem knjižničkog sustava ZaKi.<sup>31</sup>

Zahvaljujući novom knjižničnom sustavu, bužetska knjižnica svojim sugrađanima omogućuje pretraživanje građe putem web kataloga koji se nalazi na stranici: [www.poubuzet.zaki.com.hr](http://www.poubuzet.zaki.com.hr), a dostupan je preko naslovne stranice [www.poubuzet.hr](http://www.poubuzet.hr).



Slika 3. Narodna knjižnica Buzet – posudbeni odjel

---

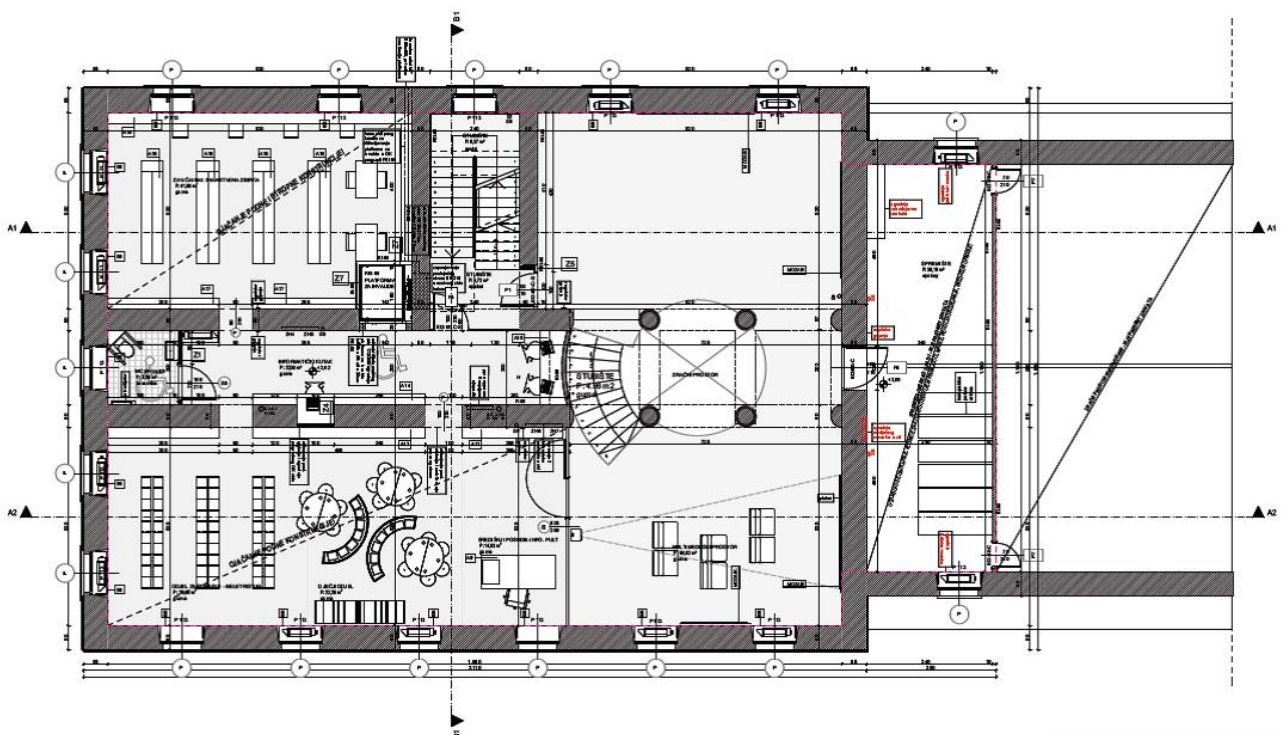
<sup>30</sup> Ibid.

<sup>31</sup> Ibid.

Knjižnica trenutno djeluje na privremenoj lokaciji, a uskoro bi trebali započeti radovi na proširenju i adaptaciji dosadašnjeg prostora. Do srpnja ove godine Knjižnica je bila smještena na prvome katu zgrade Narodnog doma. Obuhvaćala je tri prostorije na površini ukupno manjoj od 100 m<sup>2</sup>:

- 1) knjižnicu s policama u slobodnom pristupu i dječjim kutkom;
- 2) čitaonicu i studijski odjel;
- 3) skladište.

Prema projektu Knjižnica će se proširiti na ostatak prvoga kata, te će njena nova površina iznositi 258,39 m<sup>2</sup> (130,18 m<sup>2</sup> knjižnica s policama u slobodnom pristupu, 38,19 m<sup>2</sup> spremište i 90,02 m<sup>2</sup> multimedijски i izložbeni prostor). Uz veće prostore, adaptacijom i ugradnjom dizala, Knjižnica će postati dostupna i invalidima, a u prizemlju zgrade planiran je i *bookcaffe*.



Slika 4. Tlocrt nove knjižnice

Tijekom godina, knjižnica je ostvarila suradnju s mnogim udrugama i institucijama u zajednici. Već godinama redovito surađuje s dječjim vrtićem „Grdelin”, osnovnom i srednjom školom Buzet, Domom za starije Buzet, Udrugom za pomoć osobama s mentalnom retardacijom – Klub Buzet i Zavičajnim muzejem Buzet.

### 3. Zavičajna zbirka

„Zavičajna zbirka ima ulogu informacijskog središta i omogućava istraživački rad i kompleksno izučavanje svih oblika života, razvoja i stvaralaštva određene sredine. S autentičnim materijalom u svojim zbirkama taj je fond sastavni dio sustava informiranja i nezamjenjiv izvor informacija svim političkim, društvenim, obrazovnim, kulturno – prosvjetnim organima i institucijama za proučavanje prošlosti, praćenje suvremenih ostvarenja...“<sup>32</sup>

Izraz „zavičajna zbirka“ (engl. local collection, local studies, local history collection; njem. Heimatsammlung) označava zbirku odabrane, prikupljene, sređene i obrađene građe koja se svojim sadržajem odnosi na određeno zemljopisno područje.<sup>33</sup>

Zavičajna zbirka zahtjeva osmišljen i unaprijed zadan pristup te građa zbirke sadržajem mora obuhvatiti svu povijest i sadašnje stanje određenog područja ili mjesta odnosno zavičaja. U toj se zbirci prikupljaju publikacije objavljene u zavičaju, publikacije autora iz zavičaja koje su objavljene bilo gdje u svijetu, kao i sve što je objavljeno o zavičaju ili njegovim stanovnicima, bez obzira na mjesto objavljivanja.<sup>34</sup> Uključivanje građe tiskane u zavičaju u zavičajnu zbirku ovisi o odluci pojedine knjižnice. Knjižnice se mogu odlučiti za dva pristupa – prikupljati svu građu koja je bilo kada tiskana na području zavičaja ili se odlučiti na neprikupljanje građe tiskane nakon 1945. godine.<sup>3536</sup> No, kako su se tijekom povijesti administrativne granice mijenjale, pri određivanju granica zavičaja nužno je uvažavati sve teritorijalne promjene, stoga granice zavičaja treba određivati geografski, povijesno – geografski i etničko – geografski.<sup>37</sup>

Vrste građe koje se prikupljaju u zavičajnim zbirkama su raznolike te često obuhvaćaju monografije, serijske publikacije, rukopisnu građu, muzikalije, planove mjesta i zemljopisne

---

<sup>32</sup> Vuković-Mottl, S. Zavičajna zbirka. // Bjelovarski učitelj 2-3, 7 (1998), str. 10-16.

<sup>33</sup> Tošić-Grlač, S.; Hebrang-Grgić, I. Zavičajne zbirke u hrvatskim narodnim knjižnicama // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011., str. 52.

<sup>34</sup> Tadić, K. Rad u knjižnici. Opatija: Naklada Benja, 1994., str. 20.

<sup>35</sup> Tošić - Grlač, S.; Hebrang-Grgić, I. Zavičajne zbirke u hrvatskim narodnim knjižnicama. // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011., str. 53.

<sup>36</sup> Prije 1945. tiskarstvo nije bilo rašireno i komercijalizirano te je postojanje lokalne tiskare ukazivalo na stupanj kulturnog razvitka.

<sup>37</sup> Vukičević, D. O pojmu i izučavanju zavičaja. // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011., str. 38.

karte, audiovizualnu građu, slikovnu građu, polupublikacije i efermernu građu, bez obzira je li građa dostupna u tradicionalnom ili elektroničkom obliku.<sup>38</sup>

Zavičajne zbirke mogu se prikupljati u svim baštinskim ustanovama – knjižnicama, arhivima i muzejima, no najčešće se temelje pri narodnim knjižnicama.<sup>39</sup>

Jednako tako, u obitelji baštinskih ustanova regionalne razine, narodne knjižnice prednjače u interaktivnoj komunikaciji s korisnicima svih uzrasta i obrazovnih profila. U toj interakciji sadržana je i mogućnost da upravo knjižnice budu središnje obavijesne točke lokalnih zajednica.<sup>40</sup>

Posebnost zavičajne zbirke je u tome što ona teži ka cjelovitosti i neprekidno se nadopunjuje novom građom, ali se pokušavaju nabavljati i stara izdanja koja svojim sadržajem zadovoljavaju mjerila za ulazak u zbirku. U tu je svrhu potrebno izraditi popis deziderata.<sup>41</sup>

Zakon o knjižnicama (1997.) prvi put narodnim knjižnicama propisuje obvezu organizacije zavičajne zbirke, premda su neke narodne knjižnice, primjerice Gradska knjižnica Zagreb, već imale izgrađene zavičajne zbirke.<sup>42</sup>

### **3.1. Zavičajne zbirke u Hrvatskoj**

Prva zavičajna zbirka utemeljena je u Newcastleu u Engleskoj 1884., dok je u Hrvatskoj prva zavičajna zbirka bila Zagradiensia, utemeljena 1954. godine pri Gradskoj knjižnici Zagreb.

U Hrvatskoj su zavičajne zbirke u sastavu naučnih knjižnica, narodnih knjižnica ili muzeja.

Većina knjižnica sa zavičajnim zbirkama u Hrvatskoj osnovana je tijekom 19. stoljeća. Manji broj njih nastao je ili između dva rata ili nakon Drugog svjetskog rata.

Najstarije hrvatske zavičajne zbirke nalaze se u gradskim knjižnicama grada Bjelovara, Karlovca, Osijeka, Siska, Varaždina te Vinkovaca.<sup>43</sup>

---

<sup>38</sup> Tošić - Grlač, S.; Hebrang-Grgić, I. Zavičajne zbirke u hrvatskim narodnim knjižnicama. // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011., str. 54.

<sup>39</sup> Ibid., str. 51.

<sup>40</sup> Mikulić, R. Zavičajna zbirka – izvor podataka o lokalnoj zajednici. // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011., str. 191.

<sup>41</sup> Tošić - Grlač, S.; Hebrang-Grgić, I. Zavičajne zbirke u hrvatskim narodnim knjižnicama. // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011., str. 54.

<sup>42</sup> Šupraha – Perišić, M.; Črnjar, Lj. Zavičajna zbirka Gradske knjižnice Rijeka : Između stvarnosti i želja (mogućnosti) // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011., str. 122.

Poslije Drugog svjetskog rata pet je velikih gradskih knjižnica pretvoreno u sveučilišne: u Puli, Rijeci, Zadru, Splitu i Dubrovniku. Te su knjižnice posjedovale velike fondove stare zavičajne građe i osnovale prve zavičajne zbirke: Istriaca u Puli, Fluminensia i Adriatica u Rijeci, Jadertina i Dalmatica u Zadru, Dalmatica u Splitu i Ragusina u Dubrovniku. Prema statistici, u Hrvatskoj je 1976. godine bilo samo 13 zavičajnih zbirki u narodnim knjižnicama, dok 2008. u 210 narodnih knjižnica imamo 147 zavičajnih zbirki.<sup>44</sup>

Za Istru su značajne tri zavičajne zbirke: Histrica, zavičajna zbirka Sveučilišne knjižnice u Puli, Zbirka zavičajnog muzeja Poreštine, te Zbirka zavičajnog muzeja grada Rovinja.

### **3.2. Piquentina**

Zavičajna zbirka Buzeštine osnovana je unutar Narodne knjižnice Buzet kao lokalna zbirka. Teritorij zavičaja prvenstveno je određen sadašnjom administrativno-političkom cjelinom tj. obuhvaća područje Grada Buzeta s naseljima: Buzet-Stari grad, Buzet -Fontana, Sv. Martin, Sv. Ivan, Štrped, Sovinjak, Vrh, Krušvari i Roč, ali i susjedna područja (naselja i današnje općine koje su u prošlosti bile vezane politički i administrativno uz Općinu Buzet): Lanišće, Slum, Brgudac, Dane, Trstenik, Jelovice, Vodice (danas su to naselja koja pripadaju Općini Lanišće) te Livade (danas ovo naselje pripada općini Oprtalj).

Naziv "PIQUENTINA" zbirka je dobila od latinskog naziva za Buzet koji glasi Piquentum.

U najširem smislu, građu Zavičajne zbirke čini znanstvena i stručna građa, umjetničko stvaralaštvo te građa na svim medijima.

Prema sadržaju i mjestu nastanka fond se dijeli na:

- a) primarnu zavičajnu građu, tj. onu koja je po tematici zavičajnog karaktera i odnosi se na Buzet i Buzeštinu,
  - publikacije isključivo posvećene zavičaju,
  - publikacije nastale na osnovi lokalnih materijala ili na osnovi proučavanja zavičaja

---

<sup>43</sup> Tošić - Grlač, S.; Hebrang-Grgić, I. Zavičajne zbirke u hrvatskim narodnim knjižnicama. // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011., str. 52.

<sup>44</sup> Ibid.



- b) sekundarnu zavičajnu građu, tj. onu koja je po mjestu nastanka, izdanja ili tiskanja vezana uz zavičajno područje Bužeštine, kao i djela autora koji su rođeni ili djelovali na području Buzeta i okolice,
- građa izdana na teritoriju zavičaja,
  - građa koju su napisale osobe vezane uz zavičaj rođenjem, življenjem, djelovanjem.

Zbirka trenutno sadrži 317 sveska knjižne i neknjižne građe.

Prikupljanje građe za "Piquentina" obavlja se tekuće i retrospektivno, raznim načinima nabave - kupnjom/otkupom, donacijom i zamjenom.

"Piquentina" je smještena u poseban prostor unutar Narodne knjižnice Buzet. Nalazi se u Studijskom odjelu gdje postoji i adekvatan namještaj.

Fond zbirke u većem je dijelu zatvorenog tipa, a korisnici "Piquentine" su učenici, osnovnoškolci i srednjoškolci, istraživači (povjesničari, geografi, etnolozi...), znanstvenici i drugi akademski građani koji obrađuju neku temu iz povijesti Bužeštine, stručnjaci raznih struka kojima je potrebna dokumentacija (arhitekti, urbanisti, novinari...), građani koji traže podatke vezane uz kraj u kojem žive, udruge, škole i druge ustanove.

#### **4. Građa za retrospektivno popunjavanje fonda zavičajne zbirke Piquentina**

Pretraženi su katalogi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu<sup>45</sup>, Sveučilišne knjižnice u Puli<sup>46</sup>, skupni katalog slovenskih knjižnica<sup>47</sup>, skupni katalog knjižnica u Trstu<sup>48</sup>, katalog knjižnica talijanske regije Furlanija – Julijska krajina<sup>49</sup>, katalog nacionalnog servisa knjižnica Republike Italije<sup>50</sup>, integrirani katalog kulturnih dobara Grada Trsta<sup>51</sup> te katalog Centra za povijesna istraživanja Rovinj<sup>52</sup>.

---

<sup>45</sup> Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. URL: <http://www.nsk.hr/category/pretrazivanje/> (22.8.2016., 16:00)

<sup>46</sup> Katalog Sveučilišne knjižnice u Puli. URL: <http://194.152.210.21/aneu/search.html> (22.8.2016., 17:30).

<sup>47</sup> COBISS - Kooperativni online bibliografski sistem in servisi. URL : <http://www.cobiss.si/> (23.8.2016., 9:20).

<sup>48</sup> Comune di Trieste Servizio biblioteche civiche. URL: <https://www.biblioest.it/SebinaOpac/Opac?sysb=comunets> (23.9.2016.,12:00).

<sup>49</sup> BiblioEst. URL: <https://www.biblioest.it/SebinaOpac/do#2> (23.9.2016., 15:00)

<sup>50</sup> Catalogo del servizio bibliotecario nazionale. URL: <http://www.sbn.it/opacsbn/opac/iccu/free.jsp> (24.8.2016., 14:00).

Radi lakše preglednosti pronađena građa nabrojena je abecedno u sljedećim kategorijama:

1. monografije
2. serijske publikacije u cjelini ili članci objavljeni u časopisima, novinama, zbornicima i drugoj periodici
3. rukopisi, djela znamenitih Bužećana,
4. muzikalije vezane uz kraj, notni materijal,
5. planovi mjesta, geografske karte,
6. polupublikacije: katalozi, prospekti, sadržaji

## **4.1. Monografije**

### **4.1.1. Sadržajno vezane uz Buzet i Bužeštinu**

Agapito, G. Descrizione storico-pittorica della fedelissima citta e porto franco di Trieste : unitamente alle sue vicinanze, dei pubblici passeggi suburbani ... : dalle edizioni di Vienna pubblicate negli anni 1823-1826-1830. Trieste : Italo Svevo, 1972.

Bertoša, M. Pisma i poruke istarskih rektora. Sv. 1, Od 1607 do 1616. / Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; vol. 52. Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1979.

Bertoša, S. Barban i mletački Loredani : život u pokretu, ljudi i događaji . Pazin : Katedra Čakavskog sabora ; Državni arhiv, 2015.

Bratulić, J.; Šimunović, P. Prezimena i naselja u Istri : narodnosna statistika u godini oslobođenja. Knj. 1. Pula ; Rijeka : Čakavski sabor [etc.], 1985.

Bratulić, J.; Šimunović, P. Prezimena i naselja u Istri : narodnosna statistika u godini oslobođenja. Knj. 2. Pula ; Rijeka : Čakavski sabor [etc.], 1985.

---

<sup>51</sup> Comune di Trieste : Catalogo integrato dei beni culturali. URL: <http://biblioteche.comune.trieste.it/> (24.8.2016, 20:20).

<sup>52</sup> Centar za Povijesna istraživanja – Rovinj. URL: <http://www.crsrv.org/baseweb/baseweb.php> (22.8. 2016., 18:50).

Bratulić, J.; Šimunović, P. Prezimena i naselja u Istri : narodnosna statistika u godini oslobođenja. Knj. 3, Abecedna kazala Pula ; Rijeka : Čakovski sabor [etc. ], 1986.

Bressanutti, A.; Lago, L.; Derossi, R.; Rossit, C. Terra d'Istria : viaggio pittorico attraverso i paesaggi della penisola istriana. Trieste : Edizioni LINT, 1987.

Buzetske zidine pričaju. Buzet : [s.n.], 1964.

Cerovac, S. ; Jakovljević, B. Buzet . [S.l. : s.n.], štampano 1971.

Codice diplomatico istriano / urednik Pietro Kandler. Trst : Tip. Riva, 1986.

Dukovski, D. Istra : kratka povijest dugoga trajanja : od prvih naseobina do danas. Pula : Istarski ogranak Društva hrvatskih književnika, 2004.

Fabris., P.; Muttoni, A.; Pedrana., G. Lettere a Marco Foscarelli : 1789-1792. Venecija : La Malcontenta, 2011.

Facchini, S. La grande carratada istriana. Trst : [s. n.], 1997.

Flego, I. Girolamo Gravisani : sparso in dotte carte. Kopar : Edizioni comunità italiana, 1998.

Hrvatska čitaonička društva u Istri u 19. i početkom 20. stoljeća / priredio Bruno Dobrić. Pula : Društvo bibliotekara Istre : Naučna biblioteka ; Pazin : IKD "Juraj Dobrića", 1993.

Hrvatska pučka škola u Lanišću iz 1851. u temeljima hrvatskog narodnog preporoda u Istri : spomen-knjiga 160 godina osnovnog školstva u Lanišću / urednik Vladimir Žmak-Štutinov. Pazin : "Josip Turčinović" et al., 2013.

Ivetac, J. Korijeni istarskih gradova. Pazin : "Josip Turčinović", 2002.

Jakac, A. Milo moje lepo selo : (izbor pjesama). Buzet : Zavičajni muzej u Buzetu, 1965.

Jakovljević, B. Dolinom Mirne : sadržaj uz obradu gradiva o Istri u nastavi prirode i društva za drugi i treći razred osnovne škole – tema Iz našeg zavičaja. Buzet : [s.n.], 1973.

Kotarska gospodarska zadruga. Zapisnik 13. redovite glavne skupštine : držane u Buzetu dne 24. februara 1900 : U Puli : J. Krmpotić i drugi, 1900.

Kotarska gospodarska zadruga u Buzetu. Zapisnik 14. Redovite glavne skupštine : drzane u Buzetu dne 27. aprila 1901. Pula : Tiskara i knjigoveznica J. Krmpotic, 1901.

Kotarska gospodarska zadruga u Buzetu. Zapisnik 15. Redovite glavne skupštine : drzane u Buzetu dne 15. junija 1902 u 9 sati prije podne. Pula : Tiskara i knjigoveznica J. Krmpotic, 1902.

Marušić, B. Prilog poznavanju ranosrednjovjekovne nekropole na Mejici kod Buzeta. Pula : Povijesno društvo Istre ; Rijeka : Povijesno društvo Rijeka, 1983.

Matejčić, R.; Cvitanović, Đ.; Stepinac D. Buzet : povijesno-građevni razvoj i problemi revitalizacije starog grada : dokumentacija za valorizaciju, zaštitu i korištenje građevnog tkiva povijesne jezgre. Zagreb : Centar za povijesne znanosti, Odjel za povijest umjetnosti, 1983.

Matijašić, R. Buzetski Silvan - novi nalaz iz sjeverne Istre. Ljubljana : Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Razred za zgodovinske in družbene vede : Institut za arheologijo, 1985.

Merlić, E. Stanovništvo i migracije iz sjeverne Istre – Bužeštine. Pazin ; Buzet : vlast. nakl., 2011.

Merlić, E Sveti Martin na Bužeštini : tijekom šest stoljeća. Buzet : Rerezent, Dane : udruga za upravljanje zajedničkom imovinom sela Dane, 2006.

Morosini, V. 4. Catastico generale dei boschi della provincia dell'Istria : 1775-1776. Rijeka : Unione degli italiani dell'Istria e di Fiume ; Trst : Università popolare di Trieste, 1980.

Orlović, V. Stupanj razvijenosti istarskih općina Buje, Buzet i Pazin. Rijeka : Ekonomski institut, 1970.

Pola stoljeća Istarskog vodovoda. / uredio Stjepan Kraljević. Buzet : Radna organizacija „Istarski vodovod“, 1984.

Repertorio generale delle ville, e comuni di tutte le provincie della Terra ferma suddita della Serenissima Repubblica di Venezia formato col fondamento delli repertorj particolari a stampa di cadauna provincia, e delle legali note manoscritte per il solo Dogado, Provincia dell'Istria, Pingente, e alcuni altri piccoli luoghi, esistenti nel Magistrato eccellentissimo dei Deputati, ed aggiunti alla provision del dinaro. Venecija : per li figliuoli del qu. Z. Antonio Pinelli stampatori ducali, 1769.

Rigo Gusso, R. Rodna kuca u izgubljenom zavicaju. Mestre : Alcione ; Rijeka : Edit, 2000.

Sala, L. L'utilizzazione della sorgente carsica di S. Giovanni di Pingente da parte dell'acquedotto istriano. Genova : Sindacato fascista ingegneri della provincia di Genova, Gruppo acquedotti e fognature, 1939.

Sinčić, M. Nisi samo zemlja i kamen. Buzet : Općinski odbor za proslavu 25. godišnjice KPJ, SKOJ-a i Sindikata, 1969.

Sinčić, M. Prepoznavanje zemlje = Riconoscere la Terra : grafičko-poetska mapa = cartella grafico-poetica. Buzet : Rerezent, Rovinj : Argeo Curto, 1996.

Statuto, ordini et leggi per il commun di Pingente. [s. l.] : [s. n.], [1777?].

Šimunović, P. Značajke buzetske toponimije. Zagreb : [s.n.], 1978.

Torcellan, M. Il confine a Pingente. Firenze : [s.n.], 1989.

Torcellan, M. Le tre necropoli altomedievali di Pingente. Firenze : All'insegna del giglio, 1986.

Turini, P. Della preparazione dell'allume nella miniera di s. Pietro nel dipartimento dell'Istria di Pietro Turini proprietario della medesima. Venecija : nella stamperia di Antonio Curti q. Giacomo, 1808.

Turini, P. Memoria sullo Stabilimento minerale di allume e vetriolo detto di S. Pietro sotto Sovignacco nella provincia marittima dell'Istria. Trst : Tipografia Weis, [1817 ?].

Vlahov D. Knjiga računa Općine Roč (1566.-1628.) : glagoljski zapisi. Pazin : Državni arhiv u Pazinu, 2009.

Zbirka članaka o Buzetu i Bužeštini. / prikupio, izabrao i za štampu pripremio B. Jakovljević. Buzet : Sindikalna podružnica Osnovne škole „Vazmoslav Gržalja“, 1966.

Žmak-Matešić, M. Krvava krizma Lanišće 1947. Pazin : "Josip Turčinović" ; Lanišće : Župni ured, 2007.

#### **4.1.2. Vezane uz Bužeštinu s obzirom na izdavanje**

Kravos, M. U kratkim hlačicama : Trst iz žablje perspektive. Buzet : Reprezent, 2002.

Načinović, D. Mali glagoljaši. Buzet : Osnovna škola „Vazmoslav Gržalja“, 2005.

Priča o Buzetskoj naušnici. Buzet : Dječji vrtić „Grdelin“, 2011.

Prijatelji Roča. / uredio M. Sinčić. Buzet : Reprezent, Roč : Katedra čakavskog sabora, 1998.

Prodan, S. Pjesme. Buzet : Grafomarketing, 2003.

Prvi i drugi susret prijatelja Roča. / uredio M. Sinčić. Buzet : Reprezent, Roč : Katedra čakavskog sabora, 1996.

Suvremenost. Buzet : Klub mladih „Bum“, 2002.

## **4.2. Neobjavljeni rukopisi tematski vezani za Bužeštinu, pohranjeni u privatnim arhivima i knjižnicama**

Pingvente : con l'Italia nel cuore. [S. l.] : [s. n.], [1992].<sup>53</sup>

## **4.3. Serijske publikacije**

Jakovljević, B. Antifašistički oružani rat na Bužeštinu (1941-1945). / *Annales : anali za istrske in mediteranske študije* : = *annali di Studi istriani e mediterranei* : = *annals for Istrian and Mediterranean studies*, Series historia et sociologia, God. 11., br. 1=24 (2001), Koper : Zgodovinsko društvo za južno Primorsko : Znanstveno raziskovalno središče Republike Slovenije, 1994-

Konviczka, R. Da Pirano a Pingvente. / *Il turista*, vol. 3, Br 9. Trst : Organo del club turisti triestini 1896.

Lisac, J. Fonološke značajke buzetskoga dijalekta / *Čakavska rič : polugodišnjak za proučavanje čakavske riječi*, br. 29 (2001), 2. Split : Književni krug, 1979-

Malić, A. Centralne funkcije naselja unutrašnje Istre. / *Acta geographica Croatica : glasilo Geografskog odjela PMF-a Sveučilišta u Zagrebu*, 27. Zagreb : Geografski odjel, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta, 1992-

Marušić, B. Istraživanje arheološkog nalazišta Rim kod Roča. / *Arheološka istraživanja u Istri i Hrvatskom primorju : znanstveni skup* : Pula, 15 - 18. rujna 1982. / urednik Vesna Jurkić/knj. 2. Zagreb : Hrvatsko arheološko društvo ; Pula : Arheološki muzej Istre : Povijesno društvo Istre, 1987.

Marušić, B. Staroslovanske starine v Istri. / *Jadranski koledar*, 1124-6529 (1952). Trst = Trieste : Založništvo tržaškega tiska, 1951-2011.

---

<sup>53</sup> Tekst govori o razdoblju od 1859. do 1992. i čuva se u Knjižnici Društva za riječka istraživanja u Rimu.

Marušić, B. Langobardski staroslavenski grobovi na Brešcu i kod Malih Vrata ispod Buzeta u Istri. / Arheološki radovi i rasprave, god. II, 1962.. Zagreb : JAZU, 1962.

Mihelič, D. Notarska knjiga - vir za raziskavo mestnega prebivalstva Buzeta (1492-1517) / Histria : godišnjak Istarskog povijesnog društva, 1848-1183.- 3 (2013). Pula : Istarsko povijesno društvo : Sveučilište Jurja Dobrile, 2011-

Nežić, M. Socijalni aspekti tvornice na Minjeri. / VI. Međunarodna konferencija o industrijskoj baštini : Čovjek i industrija : s naglaskom na povijesno iskustvo o čovjeku u industriji : zbornik radova, Rijeka, 24. - 25. travnja 2014. Rijeka, Pro Torpedo, 2016.

Pavlić, L. Entro le mura, la storia : a Pingente convivono l'antico e il moderno. / Panorama : rivista quindicinale, god. 42, št.18 (30.IX.1995). Rijeka : Edit, 1952-

Pavlić, L. Pesciolini rossi nello stagno : Racizze, in quel di Pingente. / Panorama : rivista quindicinale, god. 48, št. 7 (15. IV. 1999.). Rijeka : Edit, 1952-

Plesničar, Lj. Svatbeni običaji v okolici Buzeta v prvi polovici XIX. Stoletja. / Kronika : časopis za slovensko krajevno zgodovino, god. 5, št. 2 (1957). Ljubljana : Zveza zgodovinskih društev Slovenije, Sekcija za krajevno zgodovino, 1953-

Šimunović, P. Značajke buzetske toponimije. / Onomastica Jugoslavica, br. 7, 1978. Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1969-1991.

Visintini, I. Gita a Pingente, Porte di Ferro, Miniera e Castello di Pietrapelosa. / Il turista, vol 4. br 6. Trieste : Organo del club turisti triestini. 1897.

U Piquentini bi svoje mjesto trebali dobiti i časopisi i godišnjaci nekih društava i centara za povijesna istraživanja.

Među mnogobrojnim časopisima koji obrađuju povijest Istre, posebno mjesto zauzima ATTI Centra za povijesna istraživanja Rovinj izdani u suradnji s Talijanskom Unijom iz Rijeke i Pučkim učilištem iz Trsta. Časopis neprekinuto izlazi od 1971.



ISTARSKI MOZAIK je časopis za kulturu, književnost i društvena pitanja Istre, koji je izlazio od 1963. do 1974., a pokrenut je na inicijativu Kulturno-prosvjetne zajednice i Društva za književnost i umjetnost Istre u Puli.<sup>54</sup>

ARCHEOGRAFO TRIESTINO godišnjak je društva Minerva (Società di Minerva) iz Trsta. Društvo je 1810. osnovao Domenico Rossetti, a obrađuju teme vezane za znanost, književnost i umjetnost. Uz prekide izlazi od 1829.<sup>55</sup>

ATTI E MEMORIE della Società Istriana di Archeologia e Storia Patria časopis je udruge Società Istriana di Archeologia e Storia Patria. Prvi broj tiskan je u Poreču 1884., a uz prekide časopis izlazi i danas.<sup>56</sup>

HISTRIA je jednosveščani godišnjak Istarskog povijesnog društva. Objavljuje znanstvene i stručne priloge te osvrti i prikaze iz povijesti i povijesti srodnih humanističkih i društvenih znanosti i disciplina.

ZBORNİK OPĆINE LANIŠĆE je zavičajne tematike, sadrži poglavlja od povijesti do gospodarstva, tradicijske kulture, genealogije, školstva, literarnih priloga i biografija.

#### **4.4. Djela znamenitih Bužećana**

Za Bužeštinu je, osim građe koja govori o kraju s aspekata svih znanstvenih disciplina i struka (geografije, sociologije, povijesti, etnologije...) iznimno važno posjedovati i djela (pretiske, fotokopije...) autora koji su snažno obilježili hrvatsku kulturnu povijest, posebice onu glagoljašku, a podrijetlom su upravo iz ovoga kraja kao npr. Šimun Greblo, Juri Žakan, Stjepan Konzul Istranin i Jacques Moderne<sup>57</sup>.

Poznate knjige koje su napisane ili prepisane na Bužeštini ili one naručene za potrebe ročke crkve su Brevijar Vida Omišljanina, Kopenhaški misal, Misal kneza Novaka iz 1368. godine i Ročki misal, a uz Roč se vezuje i priprema hrvatskog prvotiska, Misala iz 1483.

---

<sup>54</sup> Istrapedia. URL : <http://istrapedia.hr/hrv/1176/istarski-mozaik/istra-a-z/> (03.9. 2016., 12:15).

<sup>55</sup> Società di Minerva. URL: <http://www.societadiminerva.it/storia.php> (03. 9.2016., 12:40).

<sup>56</sup> Istarska enciklopedija. URL: <http://istra.lzmk.hr/clanak.aspx?id=124> ( 03.9.2016., 13:00).

<sup>57</sup> Latinski: Jacobus Modernus de Piquento; zvan Grand Jacques. Bio je tiskar, rođen u Buzetu, krajem XV. st. Bio je zborovođa u crkvi Notre Dame de Confort, a istodobno vlasnik tiskare, u kojoj je tiskao knjige o medicini, vojnim vještinama, hiromantiji i književna djela. Međutim, poznatiji je po tiskanju djela francuskih, nizozemskih i talijanskih skladatelja (C. Janequin, N. Gombert, J. Mouton, A. Willaert, J. Arcadelt, F. Layolle, M. Rampollini i dr.) između 1532. i 1560., uglavnom knjiga moteta i instrumentalne glazbe, kao i teorijskih djela.

## **4.5. Muzikalije**

Zlatic, S. Klavirske skladbe : Čakavski stihovi, Bodulski ples, Poskočica. Pula : Filozofski fakultet u Puli, Glazbeni odsjek, 2003.

## **4.6. Zemljovidi**

Laas, Feistritz und Pingente. Scala 1:144.000. [S.l. : s.n.], 1873.

Pingente, Novacco, Lovrana (Istria nord-orientale). Scala 1:100.000. [S.l. : s.n.], 1882.

Pingente und Volosca / Schrift u. Gerippe v. Pflügl ; Terrainschraffirung v. Meschede. Scala 1:75.000. [Wien] : k. k. militär.geografisches Institut, 1882.

Umgebungen von Laas, Feistritz und Pingente / J. David sculp. ; C. Stein scrip. Scala 1:144.000. [Wien : k. k. geologische Reichsanstalt], 1871.

## **4.7. Polupublikacije**

### **4.7.1. Katalozi**

Exposition des temoignages sur le caractere slave de l'Istrie. Pazin : Comite regional de liberation national d'Istrie, 1946.

Krnjak, O. Kostel Petrapilosa : o tragovima fresaka iz crkvice Sv.Marija Magdalena : izložba = Castello di Pietrapelosa : tracce d'affreschi dalla chiesa di S. Maria Maddalena : mostra. / Pula : Arheološki muzej Istre, 2003.

Mandić, D. Dva tisućljeća pisane riječi u Istri = Due millenni di scrittura in Istria = Zwei Jahrtausend alte Schriftkunde in Istrien : katalog izložbe. Pula : Povijesni muzej Istre, 1994.

Nikolić, A. Likovni stvaraoci Bužeštine. Buzet : Narodno sveučilište "Augustin Vivoda" : Savez Sindikata Hrvatske, Općinsko vijeće, 1988.

#### **4.7.2. Vodiči**

Motovun : Pazin, Beram, Oprtalj, Groznjan, Završje, Buzet, Istarske Toplice. Rijeka : Centar za turističku propagandu, [1971?].

Sirotić, R. Buzet : Eine Erholung für das Auge und die Erquickung für die Seele : émerveillement de l'oeil dans la sérénité de l'âme. Buzet : Grafomarketing, 1998.

Tretjak, D. ; Fachin, N. Istra : Cres, Lošinj : povijesno - umjetnički vodič. Trieste : B. Fachin, 2004.

## 5. Zaključak

Svaka zavičajna zbirka dragocijen je izvor podataka koji omogućuje znanstveno istraživački rad i kompleksnije izučavanje svih raznolikosti života, razvoja i stvaralaštva nekog kraja.<sup>58</sup>

U novije vrijeme sve je veći interes za proučavanjem prošlosti Buzeta i Bužeštine. Osim znanstvenika, i mnogi se drugi ljudi sve više okreću tradicionalnim vrijednostima, tražeći povijesne i kulturne korijene.

Zavičajna zbirka Piquentina je mala zbirka, zapravo tek u nastanku. S obzirom da je ustanovljena 2000. godine te zbog nedostatka prostora i ograničenih financijskih sredstava ni ne čudi da nije uspjela obuhvatiti sva izdanja i tematski pokriti sva područja.

Tijekom godina rada i pretraživanja kataloga, primijetila da nedostaju određene serijske publikacije koje su često ishodište za nova istraživanja (ATTI, Atti e Memorie, Archeografo Triestino).

Do ovoga se rada nitko nije bavio tematikom programskog nadopunjavanja zbirke. Stoga ni ne čudi što je pregledom kataloga pronađen veći broj građe tematski vezane za Buzet i okolice nastale u posljednjih 200 godina, koja bi nadopunila praznine prisutne u zbirci.

S obzirom na porast interesa i bogatstvo sadržaja, Bužećani zaslužuju prikupljanje, obradu i čuvanje građe koja obrađuje sve segmente života njihovog grada na jednom mjestu. Do sada su prostorne i financijske mogućnosti to donekle usporavale. Nakon proširenja prostora knjižnice u kojem su predviđeni odjeli zavičajnih zbirki<sup>59</sup> dio problematike bit će riješen.

Uz kupnju od izdavača i knjižara, neka će se izdanja moći nabaviti jedino posjećivanjem sajмова starih rabljenih knjiga i pretraživanjem online aukcija. U nekim slučajevima moguća je i razmjena publikacija, pogotovo onih periodičkih.

Određenu pronađenu građu se zbog starosti neće moći nabaviti, pa je to povod za razmišljanje o novim projektima, suradnjama i partnerstvu te stvaranju digitalnih zbirki.

Digitalizacijom bi bogata slikovna i pisana baština Bužeštine postala dostupna većem broju korisnika, i to ne samo članovima Knjižnice i stanovnicima Bužeštine. Ujedno bi se digitalizacijom zaštitili stari i vrijedni primjerci građe.

---

<sup>58</sup> Tošić - Grlač, S.; Hebrang-Grgić, I. Zavičajne zbirke u hrvatskim narodnim knjižnicama. // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011., str. 63.

<sup>59</sup> Uz lokalnu „Piquentinu“, Narodna knjižnica i čitaonica Buzet vodi i regionalnu zavičajnu zbirku, „Histicu“.

## 6. Literatura

1. Društvo bibliotekara Istre. Preuzeto s : <http://www.dbi.hr/prikaz-povijesnog-razvoja-knjiznica-na-podrucju-istarske-zupanije/> (08.08. 2016., 11:00)
2. Gradska knjižnica i čitaonica Pula. Preuzeto s : <http://www.gkc-pula.hr/hr/o-knjiznici/zupanijska-maticna-sluzba/narodne-knjiznice/> (08.08. 2016., 10:00)  
<http://www.gkc-pula.hr/hr/usluge/> (08.08. 2016., 10:00)
3. Gradska knjižnica „Matija Vlačić Ilirik“ Rovinj. Preuzeto s : [http://www.gk-rovinj.hr/HR/cjenik\\_usluga.asp](http://www.gk-rovinj.hr/HR/cjenik_usluga.asp) (08. 08. 2016. , 10:00)
4. Horvat, A. Uključivanje u društvo : što može učiniti knjižnica. // Slobodan pristup informacijama : 2. i 3. okrugli stol: zbornik radova. / Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004.
5. Istarska enciklopedija. URL: <http://istra.lzmk.hr/clanak.aspx?id=124> ( 03.9.2016., 13:00).
6. Istrapedia. URL : <http://istrapedia.hr/hrv/1176/istarski-mozaik/istra-a-z/> (03.9. 2016., 12:15).
7. Izvještaj o radu Pučkog otvorenog učilišta „Augustin Vivoda“ Buzet za 2015. godinu (interni dokument)
8. Knjižnice Istarske županije : vodič. / glavni urednik Bruno Dobrić. Pula : Društvo bibliotekara Istre, 2010.
9. Kraljević S. Četiri desetljeća Narodnog sveučilišta u Buzetu. // Buzetski zbornik, knjiga 19 (1994) / glavni urednik Božo Jakovljević. Buzet : IKD "Juraj Dobrila"...et al., 1994.
10. Mikulić, R. Zavičajna zbirka – izvor podataka o lokalnoj zajednici. // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011.
11. Narodna knjižnica: IFLA – ine i UNESCO – ve smjernice za razvoj službi i usluga. / urednica Mirna Willer. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2003.
12. Narodne novine. // URL <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/270810.html> (01.8.2016. , 18:40)
13. Pavletić M. Preporodna zbivanja na Buzeštini : ili što je prethodilo gradnji Narodnog doma // Narodni dom u Buzetu : 1907 – 1997. / urednica Mirjana Pavletić. Buzet : Pučko otvoreno učilište „Augustin Vivoda“ Buzet, 1997.

14. Pučko otvoreno učilište „Augustin Vivoda“ Buzet. Preuzeto s : [http://www.poubuzet.hr/knjiznica\\_naslovnica.php?id=o\\_knjiznici](http://www.poubuzet.hr/knjiznica_naslovnica.php?id=o_knjiznici) (10.08. 2016., 18:10)
15. Slobodanac, J. Narodne knjižnice u Hrvatskoj – pravci razvoja. // Hrvatske narodne knjižnice u svjetlu IFLA-inih smjernica : zbornik radova. / Prvo savjetovanje za narodne knjižnice u RH, Split, 2.-3. lipnja 2003. / urednice Tihana Pavičić, Jadranka Slobodanac. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2004.
16. Societá di Minerva. URL: <http://www.societadiminerva.it/storia.php> (03. 9.2016., 12:40).
17. Stipanov, J. Knjižnice i društvo. Zagreb: Školska knjiga, 2010.
18. Stipanov, J. Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj. Zagreb : Školska knjiga, 2015.
19. Šupraha – Perišić, M.; Črnjar, Lj. Zavičajna zbirka Gradske knjižnice Rijeka : Između stvarnosti i želja (mogućnosti) // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011.
20. Tadić, K. Rad u knjižnici. Opatija: Naklada Benja, 1994.
21. Tošić - Grlač, S.; Hebrang-Grgić, I. Zavičajne zbirke u hrvatskim narodnim knjižnicama. // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011.
22. Vukičević, D. O pojmu i izučavanju zavičaja. // 7. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova, Šibenik, 16 do 19. rujna 2009. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011.
23. Vuković-Mottl, S. Zavičajna zbirka. // Bjelovarski učitelj 2-3, 7 (1998), str. 10-16.